

Warszawa, dnia 23 grudnia 2009 r.

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

**Dyrektor Departamentu
Pracy, Spraw Socjalnych i Zdrowia**

Lech Rejnuś

Tekst jednolity

P/09/001

KPZ-410-13-03/2009

Pani

Elżbieta Tarkowska – Chatila

Prezes Fundacji Tarkowskich Herbu Klamry

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.), zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Departament Pracy, Spraw Socjalnych i Zdrowia przeprowadziła kontrolę w Fundacji Tarkowskich Herbu Klamry, w zakresie prawidłowości wykorzystania i rozliczania dotacji na zadania zlecone podmiotom niezaliczanym do sektora finansów publicznych przez organy administracji rządowej.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 14 października 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Pani Prezes niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia osiągnięcie założonych w umowach efektów rzeczowych, w ramach zleconych zadań publicznych, w oparciu o programy Ministra Pracy i Polityki Społecznej: „Powrót osób bezdomnych do społeczności” oraz „Aktywizacja zawodowa i podniesienie samooceny grupy wiekowej 50+”, pomimo stwierdzonych uchybień w ich realizacji.

1. Fundacja w okresie składania ofert i realizacji umów prowadziła działalność pożytku publicznego (status organizacji pożytku publicznego posiada od 29 października 2008 r.). Dotowane zadania mieściły się w zakresie zadań publicznych określonych w ustawie o działalności pożytku publicznego i wolontariacie¹ oraz ustawie o pomocy społecznej² a także były przedmiotem działalności statutowej.

W okresie objętym kontrolą Fundacja zawarła z Ministerstwem Pracy i Polityki Społecznej (MPiPS) 2 umowy, na podstawie których otrzymała środki w łącznej kwocie 761.000 zł. Z tego 40.000 zł zostało przekazanych na podstawie przepisów udppw a 721.000 zł na podstawie przepisów ups.

Ponadto, na podstawie przepisów ups, 11.500 zł Fundacja otrzymała w ramach 2 umów zawartych z wojewodą mazowieckim (8.000 zł) i dolnośląskim (3.500 zł).

Wszystkie powyższe umowy dotyczyły roku 2008. Łączna kwota dotacji wyniosła 772.500 zł.

2. Zgodnie ze Statutem Fundacji organem Fundacji jest zarówno Zarząd, jak i Rada, posiadająca uprawnienia inicjatywne i kontrolne (§ 18 Statutu). W myśl postanowień § 20 Statutu Rada powinna się zbierać na wniosek swojego Przewodniczącego lub Fundatora, nie rzadziej niż 2 razy do roku. W okresie objętym kontrolą nie odbyło się żadne posiedzenie powołanej w listopadzie 2008 r. Rady Fundacji, tym samym nie funkcjonował kolegialny organ kontroli, wymagany przepisem art. 20 pkt 6 udppw.

Ponadto, w Statucie Fundacji nie określono działalności odpłatnej, mimo iż Fundacja taką działalność prowadziła. Pobierała bowiem opłaty za pobyt w ośrodkach dla bezdomnych w wysokości stanowiącej 50% dochodu podopiecznych. Zgodnie z art. 8 ust. 1 udppw, działalnością odpłatną pożytku publicznego jest działalność w zakresie wykonywania zadań należących do sfery zadań publicznych, w ramach realizacji przez organizację pozarządową celów statutowych, za którą pobiera wynagrodzenie.

Przepis art. 10 ust. 1 udppw nakazuje rachunkowe wyodrębnienie nieodpłatnych i odpłatnych form działalności, czego w Fundacji nie zapewniono.

Fundacja nie prowadziła także wyodrębnionej ewidencji księgowej otrzymanych w 2008 r. dotacji oraz wydatków dokonywanych z tych środków. Naruszało to art. 132 ust. 1 ustawy o finansach publicznych³ oraz art. 16 ust. 5 udppw. Na dowodach księgowych opisano jedynie z jakich dotacji sfinansowano wydatki.

¹ Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2003 r. Nr 96, poz. 873, ze zm.) – zwana dalej udppw.

² Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362, ze zm.) – zwana dalej ups.

³ Ustawa z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2005 r. Nr 249, poz. 2104, ze zm.)

Niewypełnianie wymienionych powyżej obowiązków NIK ocenia negatywnie.

3. Przyjęta polityka rachunkowości nie spełniała wymogów określonych przepisami art. 10 ust. 1 ustawy o rachunkowości⁴ oraz § 2 ust. 6 rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości dla niektórych jednostek niebędących spółkami handlowymi, nieprowadzących działalności gospodarczej⁵, ponieważ nie określała roku obrotowego, metod wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego, sposobu prowadzenia ksiąg rachunkowych (w tym przyjętych zasad klasyfikacji zdarzeń, wykazu ksiąg rachunkowych, zasad prowadzenia kont ksiąg pomocniczych i ich powiązania z kontami księgi głównej, wersji oprogramowania i daty rozpoczęcia jego eksploatacji).

Opis żadnego z przedstawionych do kontroli dokumentów księgowych nie spełniał wymogów art. 21 ust. 1 pkt 6 ustawy o rachunkowości. Nie odnotowano sprawdzenia i zakwalifikowania dowodów do ujęcia w księgach rachunkowych przez wskazanie miesiąca oraz sposobu ujęcia dowodów w księgach rachunkowych (dekretacja) ani podpisu osoby odpowiedzialnej za te wskazania.

Również sprawozdania finansowe nie zostały zatwierdzone przez organ nadzoru, czym naruszono przepis art. 53 ust. 1 uor.

Niestosowanie się do wymogów ustawy o rachunkowości NIK ocenia negatywnie.

4. Nieprawidłowości stwierdzone przy realizacji umowy BAB/234/07/2008/UCP/DKK z dnia 9 lipca 2008 r. zawartej przez Fundację z MPiPS na wsparcie zadania „Aktywizacja Zawodowa i Podniesienie Samooceny Grupy Wiekowej +50”, polegały na:

- a) zleceniu, bez odpowiedniej pisemnej zgody MPiPS, realizacji kursu komputerowego podwykonawcy (firmie SOFT.KOMP.S.K.), którego wynagrodzenie w kwocie 12.000 zł pokryto ze środków dotacji, czym naruszono przepis art. 16 ust. 4 udppw oraz § 5 ust. 1 omawianej umowy;
- b) przeszkoleniu 5 osób w wieku od 28 do 48 lat, podczas gdy zgodnie z umową kurs przeznaczony był dla osób, które ukończyły 50 rok życia;

5. Zgodnie z art. 9 pkt 1 ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych, wydatkowanie dotacji niezgodnie z przeznaczeniem określonym przez udzielającego dotację, jest naruszeniem dyscypliny finansów publicznych.

⁴ Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223, ze zm.) – zwana dalej uor.

⁵ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 15 listopada 2001 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości dla niektórych jednostek niebędących spółkami handlowymi, nieprowadzących działalności gospodarczej (Dz. U. z 2001 r. Nr 137, poz. 1539, ze zm.).

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Wprowadzenie do Statutu zapisu o prowadzeniu odpłatnej działalności pożytku publicznego wraz z dopełnieniem ustawowych obowiązków wynikających z faktu dokonania zmian w Statucie (art. 11 ust. 2 ustawy o fundacjach⁶ oraz art. 22 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym⁷).
2. Rachunkowe wyodrębnienie nieodpłatnych i odpłatnych form działalności, zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie.
3. Ustalenie dokumentacji, opisującej przyjęte zasady rachunkowości, spełniającej wymogi określone przepisami ustawy o rachunkowości.
4. Umieszczanie na dokumentach księgowych elementów wymaganych przepisami ustawy o rachunkowości.

Najwyższa Izba Kontroli Departament Pracy, Spraw Socjalnych i Zdrowia, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Panią Prezes w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Pani Prezes prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Departamentu Pracy, Spraw Socjalnych i Zdrowia NIK umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym wyżej mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

⁶ Ustawa z dnia 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach (Dz. U. z 1991 r. Nr 46 poz. 203 ze zm.).

⁷ Ustawa z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2007 r. Nr 168, poz. 1186 ze zm.).